

Tisztelt Elnökség ! Tisztelt Barátaink !

Tisztelt Jelen levő Érdeklődők !

Tisztelt András Attila úr !

Széchenyi a m a g y a r nyelvet az ember egész valójához tartozójának hirdette, s tovább, a magyarság és a nemzetiségek egymáshoz való viszonyát e szempontból kiemelten fontosnak tartotta. A n y e l v az egyetemes emberi műveltség különleges formája,a hozzá tartozóknak egész lényét,gondolkodását, műveltségét áthatja – vallja az ekkor,már közismert /1831/ közéleti személyiség: gróf Széchenyi István. Azaz: ha saját nemzetiségünkhöz ragaszkodunk,ha a mindennapi gyakorlatban örömmel ápoljuk nemzeti művelődésünket, nyelvünket, nem kívánhatunk

másoktól olyan valamit,amit magunkra nézve helytelennek tartanánk..” .abban a ringben,amelyben

jelenleg két felfogás vívja harcát a „valónkat jelentő ringben.”-idézem András Attilát.

A jelenünket eredményező múlttal foglalkozó magyar író,színházi vezető,rendező méltó mai társa

a mélyen vallásos,nagy magyar gondolatainak, aki írásban fejtette ki elképzeléseit egy pesti magyar

színház létesítéséhez,többek között a honi nyelv terjesztésére...

Széchenyi a Szentírásra hivatkozik: „ egy bizonyos könyvben ez áll: mily rőffel ti mérték másoknak, olyannal fognak...néktek mérni.”

A történelem más-más korszakokban helyezte őket,de mégis: a nyelv, a magyar nyelv, a magyar színháznak – ebben is közösek elvárásaik / Széchenyinek és András Attilának /: a színház nem csupán műélvezetet nyújt, hanem a társas együttlét demokratikus lehetőségét is.- idézem Széchenyit: „ Gondolatom veleje tehát az : a színház hogy alkalmas és szociális legyen.”

Tisztelt András Attila úr !

Kell egy credo – egy minden napi motiváció;

Kell egy credo - egy harcok életfilozófia;

Kell egy credo – egy legbensőbb menedék;

Kell egy credo – egy út és kell egy otthon: egy új otthon;

Egy régi-új ország.

Ön Magyar író, színházi vezető, az Udvari Kamaraszínház alapítója és művészeti vezetője,aki egyre erőteljesebb hatást gyakorol itt,a Kárpát medencében, de határainkon túl is: a magyar nyelvű színházi kultúrára, m e r t a színház,eszköz is a közösségi és nemzeti identitás erősítésére. Fáradhatatlanul arra törekszik,hogy a múlt tanulságait a mindenkori jelen számára átélhetővé, érthetővé tegye: nevezetesen, a magyar nyelv és kultúra, a népi hagyományok megőrzésén,sőt,e módon a gazdaság és a tudományok felvirágoztatásán a mának,s a jövőnek épül.

A szabadkai születésű művész a vészterhes kisebbségi lét keretei között tett meg minden tőle telhetőt a magyarság tudatmegtartása érdekében. Életútja és alkotói munkássága

szervesen kapcsolódik a történelem sorsfordító pillanataihoz. Igen sokat s egyre többet tud a történelemről.

És igen sokat az emberről. Átlát az ember gyarlóságain, a gonosz erők mesterkedésein...Színművei

az egész Kárpát-medence magyarságához szól. Lát is. Nemcsak néz. Rádiós munkái: közül „Az élet.”; ” s tovább: drámái közül néhányat kiemelek:„A világ és vége;” „Fehér szarvas”; „Rajongók;” „Tizennyolc;” „Tizenkilenc;„Kié ez az ország”; „Megmaradni;” „Karády és a szerelem;” „ Halottak napja virágvasárnapig;” ...s már készül,alakul: a „ Mohács”....

1991.október 1.”Szabadkán a Petőfi utca az a közterület,amely 1872 óta folyamatosan az egyik legnagyobb költőnk nevét viseli – idézem Őt. Ebben az utcában a dédnagyapámnak több háza is volt.1945-ben a házakat államosították. A 11-es számban maradt a négy lakásból kettő. Az egyiket én örököltem. Az egyik lakásba folyamatosan kétes egzisztenciájú és erkölcsű személyeket költöztettek, a másikba a szabadkai kommunista párt titkárának az állandó titkárát. Szóval,szem előtt voltunk...és figyeljük a TV képernyőjén az eseményeket...a város megbolondult...délelőtt van, a Jugoszláv szövetségi légierő bombázza az egyik köztársaság, Szlovénia fővárosának a repülő terét...Folyamatosan a TV előtt ültünk... Közben érkeztek a behívók. Szlovéniában délelőtt kitört

a háború..Készt a híradó, majd megjelent a képernyőn a Jugoszláv hadügyminiszter és kijelentette, hogy holnaptól mindannyian a Horvátok ellen megyünk...Felvettem a telefont,barátaimmal megtöltöttem az autót,megindultunk a határ felé... A határ előtt több kilométeres sor, a fél város, ki vonaton, ki autóval,mások busszal,egyeseke motorkerékpáron, mások kerékpáron...

A kocsiban feszültség. Vajon átjutunk-e? A sor nem mozdul, majd egyszerre,mint lassú folyam a mederben, a sok négykerekűben rekedt szorongás elindult. Pirkadatkor léptük át a határt. Megérkeztünk Magyarországra.” 1991 októbere...

Kényszerűségből, szerettei és a maga életét mentve, a bizonytalan emigrációt választotta.”Évekkel a háború kezdete előtt – hallgatjuk őt –, érzékeltam a jeleit annak, hogy el kell jönnöm Délvidékről. Amikor Slobodan Milosevic, aki a béke sírásója lett, átvette a Szerb Kommunista Párt irányítását, a háború kitörése már csak idő lett.”-ez a korai felismerés több, mint történelmi érzékenység. Ez: morális éberség. Az igazság kimondása.

Szabadkán felnőve a jelen történelem terheit személyesen élte át. Idézem: „ Tudni kell,hogy mi itt

már azelőtt is megszállásként éltük meg s Szerbiához csatolást. A szerb közigazgatás valójában gyarmati közigazgatásként működött a szülőföldünkön.”

Andrási Attilát e tapasztalatok nem megtörték,hanem a l k o t á s r a ösztönözték.

Amikor a jugoszláv szövetségi állam intézményeit „ a sztálinizmus és a sovinizmus szellemei hatották át, számára egyértelművé vált,hogy egy »sötét korszak köszöntött be.«

Magyarországra érkezvén 1993-tól öt éven át a Rádiószínháznak készített dokumentumműsorokat a délszláv háborúk áldozatairól, s eközben megjárta a menekülttáborokat és Szlavónia háború sújtotta részeit. Bátran folytatta a nemzet lelkét megőrző és ápoló munkásságát. Bö négy éven át

járta

a menekülttáborokat, ahol a rádiószínház részére készített dokumentum megszólításokat, megszólítván a háború áldozatainak túlélőit. Látott...nemcsak nézett.

1994-ben,a Magyar Rádió műsor igazgatóságának egyik szerkesztője, amikor is,pl. a „ Vótak ott fiúk,akik elestek” c. műsora képviselte a Magyar Rádiót s ezt követően a Magyar Rádió Elnöki Jutalomban részesítette a „Kórógy – múlt és jelen »c. dokumentumműsoráért.

1999.szeptemberében létrehozta a Délvidéki Magyarok Közössége elnevezésű egyesületet,amely a délszláv háborúk során elmenekült magyarok sorsával foglalkozott...

Megerősítem:

Életútja és alkotói munkássága szervesen kapcsolódik a történelem sorsfordító pillanataihhoz.

Az általa alapított Udvari Kamaraszínház – 2002 tavasza - missziója a jelenünket eredményező múltunk bemutatása.” A Teremtés által rendelkezésére bocsátott szellemi erővel.”

Tudományos igényességű kutatásai megfellebbezhetetlenek!

Számomra a legelső színdarab,amelyet még 2022-ben láttam,az ANJOU / még tovább eddig háromszor is/ s elmondhatom: az összes általa írt-megálmodott,színre vitt drámáit igaz érdeklődéssel, kivételes élményekkel, tanulva is: TISZTELETTEL néztem,s nézem meg. Minden esetben tanulsággal.

A hajdani történelmi emberek megformálásárt KIEMELT KÖSZÖNET a felelős,tehetséges,

egymást tisztelő, igaz tudással,tehetséggel megáldott SZÍNÉSZEKNEK,akik olyan testvéri

közösséget is megélnék, amelyben egymást segítik,alkotó módon kritizálják, de az igaz SZERETET

jegyében...KÖSZÖNET ! És KÖSZÖNET Andrási Attila közösségteremtő habitusának,erejének,

bátor, az igazság melletti kiállásáért, és az emberi méltóság védelméért. Széleskörű munkásságát dicséri: az „Új Magyar hangjáték Szerőzi Díja” 1994-ben; a »Magyar Rádió Elnöki Díja«1995-ben,majd az Aracs Díj,2007-ben; 2018-ban „A Magyar Érdemrend tisztikeresztje »s a 2019-ben a „Jászai Mari-díj” 2019-ben.

Kell egy credo - egy minden napi motiváció;

Kell egy credo - egy harcos életfilozófia;

Kell egy credo - egy legbensőbb menedék; és:

kellett egy credo - egy út és kellett egy otthon: egy új otthon.

Egy régi-új ország.

Tisztelt Andrási Attila úr !

Az Ön hiteles munkásságát Társaságunk,a Széchenyi Társaság.gróf Széchenyi István

szellemi örökségének hiteles folytatásaként értékeli és tiszteli. Az Ön munkássága hidat képez a múlt és a jelen között, miközben hozzájárul bátor megszólalásaival a kollektív emlékezet formálásához, a közösségi önértelmezés szembenézéséhez és elmélyítéséhez. Drámáiban a jelenünket eredményező múltunkat láttatja, ahogy megfogalmazza: „ mert abban benne van Isten irányunkban megmutatkozása az időben.” A végtelen időben...

És most kérem, vegye át a Széchenyi Társaság által adható Díjat, Oklevelet, kitüntető elismeréssel, tisztelettel, igaz szeretettel !

Jó egészséget, további alkotó munkát, erőt kívánok, Isten éltesse Önt és szeretteit !

Dr.Kőrösi Mária
egyetemi docens,
a Széchenyi Társaság
elnökségi tagja

Budapest, 2026. szeptember 21.

MTA